Szerkesztőségi iroda:
Nagy-Becskerek,
Zápolya-utcza 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utcza 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21 szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 12 frt.
Félévre — — — — — 6 »
Negyedévre — — — — 3 »
Egy hóra — — — — — 1 »
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkivül az összes hirdetés-irodákban.

Megjelenik mindennap
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897. **XXVI. évfolyam, 137. szám.** **Péntek, junius 18.**

A szoczializmus Torontálban.*)

Nagybecskerek, junius 18.

Az eleméri zendülés, mely mindjárt kezdetben négy emberéletet követelt, a közfigyelmet elterelte az alföldi vármegyéktől s Torontál vármegye felé forditotta. A közvélemény mind élénkebben kezd a mi állapotainkkal foglalkozni s igy nem vélek felesleges munkát végezni, midőn — lényegesen eltérve azoktól, kik az utóbbi napokban a mi specialis viszonyainkkal foglalkoztak — elmondom az ugynevezett szoczializmus (mert nem az) keletkezését s megemlitem azokat az eszközöket, melyekkel a gazdaközönség véleménye szerint a mostan uralkodó, tarthatatlan állapotokon segiteni lehet.

A magyar Alföldön a szoczializmust az okozta, hogy a munkásnépnek egy esztendőben alig van 80—100 munkanapja, s a mit ezen idő alatt keres, abból kénytelen családostul az egész éven át megélni. Torontálban másképen áll a dolog. Itt egész éven át akad munka. Ha épen gazdasági munka nincs, van fuvar, dohánytermelés, városi napszám, kövezési munka, zsákolás, hajóvontatás, magtári munka, kubikolás a töltésen egész éven át stb. stb. S hogy mennyire el van itt a munkásnép kényeztetve, bizonyitja az a körülmény, hogy nagyon is válogat a munkában, ugy, hogy például a Torontálban folyton készülő töltésekhez a legritkább esetekben kapni munkást, s a töltéseken a talián kubikos hova-tovább sokkal tipikusabb alak lesz, mint a magyar vagy szerb munkás.

Igaz ugyan, hogy a gazdasági viszonyok alakulása nem kedvezett a népnek. Az elmult évek drága, 5—6 frtos kukoricza árak folytán nehezebb feltételekhez szoritották a megmunkáltatását. Kik régebben a kukoricza termés egy harmadát kapták munkájukért, most egy $^1/_4$ sőt $^1/_5$ részszel kellett, hogy beérjék. Aki pedig felébe dolgozott, ha megis maradt a fele, de azonkivül terhes szolgálatokra kellett magát köteleznie. De azért ily föltételek mellett is akadt munkás elég, mert a kukoricza jól termett s az ára is jó volt. Miután azonban mindenki többet és többet akart megmunkálni, a munkások maguk liczitálták le az árakat, s a bérlő vagy a földesur nagyon is megtalálta a számadását, annyival is inkább, mert ezen körülmény is hozzájárult ahhoz, hogy a föld ára és a haszonbér felszökjék.

Ezen viszonyok azonban lényegesen megváltoztak azóta, hogy Magyarországon és a Balkánon a sertésvész pusztit. A kukoricza-szükséglet aránytalanul megapadt, s az 5—6 forintról lement az ára 3 frtra. Most már a részmunkás sem találja meg a számadását, mert munkája a rossz ár folytán rosszul van fizetve.

Mindezekhez hozzájárul egy körülmény, mely első pillanatra talán kicsinyesnek látszik, de amelynek nagy része van az elégedetlenség terjedésében. A mi népünk, még a szegényebb emberek is, évente 1—2 disznót hizlal, ebből van neki télire husa és szalonnája. IV. Henrik azt akarta, hogy az ő országában minden parasztnak meglegyen vasárnap a csirkéje (Je veux que le dimanche chaque paysan ait sa poule au pot). Amit a francz ia népnél a csirkével akart elérni a jóságáról hires király, azt nálunk a szerencse állata, a disznó hozza magával: az elégedettséget. Eltekintve attól, hogy a sertésvész óta a népnek nincs sem husa, sem szalonnája, a kukoriczáját sem képes értékesiteni. Azelőtt maga hizlalta vele a malaczait, most a piaczra viszi a kukoriczát s alig kap érte valamit.

Egészen másként áll a dolog a buzaárak hanyatlásával. Kedvencz jelszóvá vált hangoztatni, hogy a gazdasági válság, különösen az alacsony gabonaárak okozzák a nép elégedetlenségét s ebből kifolyólag a szoczializmust. Ez nagy tévedés. Mert az a munkás, aki részben dolgozik, pedig majdnem valamennyi azt teszi, az nem viszi a buzáját a piaczra, mert neki nem a pénz, hanem a kenyér kell. S aki a viszonyokat ismeri, az tudja azt is, hogy annak a munkásnak első dolga a gabonáját a malomba adni, hogy legyen lisztje, amiből télen át kenyeret süthet. Neki egészen mindegy, 6 frt-e a buza vagy tizenkettő, mert kenyérre mindig szüksége van. Sőt — bármilyen paradoxonnak is lássék ez állitás — talán még kedvezőbb reá, ha olcsó a buza, mert ha elfogy a kenyere, olcsóbban jut hozzá.

A sertésvész okozta elégedetlenséget már a télen felhasználta néhány fővárosi szoczialista vezér arra, hogy a talajt előkészitse. Különösen Nagybecskereken és környékén, Klekk, Lázárföld, Écska, Szent-Mihály és Elemér községekben fordultak meg az apostolok, s csakhamar rohamosan keltek a szoczialista ujságok és folyóiratok, vasárnap délutánonként pedig előbb szükebb körü értekezleteket, majd nagyobb gyülléseket tartottak, elhitetvén a néppel, hogy májusban jön egy törvény, mely megparancsolja, hogy csak 8 óráig szabad naponta dolgozni, még pedig tavaszszal 1 frt 50 kr., nyáron pedig 3 frt napszám mellett, azonkivül megilleti a munkást a kukoricza fele, de az uradalom külön fizeti meg a munkát.

Nem szorul magyarázatra, hogy ezen föltételeket akkor sem lehet teljesiteni, ha a buzaárak még egyszer akkorák volnának.

A nép azonban vakon bizott vezetőiben és „az uj törvény“-ben. De nemcsak hogy ők maguk nem dolgoztak, hanem elkergették a más faluból érkezőket, kik

*) A „Pesti Hirlap“ tegnapi számából.

A „TORONTAL“ tárczája.

Gróf Bethlen Miklós.

A Bethlen lakomán elmondta Pollák Fülöp törökbecsei főrabbi.

Gróf Bethlen Miklós megyei főjegyző ur, szállok az urhoz! A patriarchalis régi jó világban szokásban volt és mesterkéletlen érzületü emberek közt még most is divik az, hogy jó ismerősök vagy jó barátok, a bucsuzás nehéz pillanatában, arczképeiket egymással kicserélik. S jóllehet bár, nekem nincs mandátumom arra, hogy én itt mások nevében beszéljek, de viszont azt hiszem, hogy az itt elhangzó felszólalások nem arra valók, hogy azok szük korlátu egyéni érzéseket tolmácsoljanak, hanem ezen toasztok kisebb vagy nagyobb értékét, becsét az határozza meg, hogy mily mérvben s hogy minél igazabban tudja valaki sajátszavaiba a közönség érzését is beleolvasztani és kifejezésre juttatni. Ezt konstatálva, talán nem vétek sem a köteles szerénység, sem az opportunitás ellen, midőn azt mondom: Gróf uri! Most a bucsuzás ünnepélyes pillanatában itt az ideje, hogy mi egymás arczképét egymással kicseréljük.

A törökbecsei járás, méltóságos uram, magának tartja az Ön arczképét, még pedig — olajban festve. Olajban festve azért, mert az olajnak az a sajátsága van, hogy összeöntve száz meg száz másnemü folyadékkal mindig felfelé emelkedik. És ha az Ön működésének signaturája bár egyébként is a felfelé való emelkedésben nyilvánult, én mint a vallás embere, bátor vagyok ezen működésből egyet kiemelni, és pedig azt, hogy Ön, nagos uram, a mai közönyös, elfásult, vallástalan korszellem előtt meg nem hajolva, felekezete egyik szerény hitközségében elnöki állást viselt, vallása érdekében buzgólkodott s igy a sok másnemü folyadék, a korszellem más nemü szivárgásai, folyásai közt Ön mint az olaj, felfelé emelkedett, az ég felé mutatott, mi az Ön társadalmi állása mellett oly magasztos példa, oly nagy érdem, mit eléggé méltányolni, gyenge szóvel ecsetelni én nem is tudok.

Ime, gróf ur, az Ön olajba festett arczképének ez az egyik jellemző ecsetvonása. De van még másik is. Az olaj t. i., mely a többi folyadékkal összeöntve mindig azok fölött áll, másrészt azon sajátsággal bir, hogyha megérinti a földet, ha azzal vegyül, mindjobban lehuzódik.

Es t. uram, a mai társadalom is, mely demokratikus szólamokkal ugyancsak dobálódzik, mondom, a mai társadalom is elismeri talán, hogy az, kinek családi tradiczió i felnyulnak Erdély dicső fejedelméig, az, kinek neve fényesen ékesiti Magyarország történelmét, az, ki egy Bethlen Gábor törzsfájából fakadt, azon férfiu, mint az olaj, valamivel a többi folyadékok felett áll. Mindazonáltal, én magam is hányszor láttam és gyönyörrel tapasztaltam, hogy ez az olaj, hogy gróf Bethlen Miklós, ha érintkezésbe jött a földdel, a haza földével, ha járása érdeke s igy közvetve a haza érdeke ugy kivánta, akkor, mint az olaj, menten lehuzódott és az egyszerü föld mives kérges kezével is szivesen paroláz ott.

Es hogy néhány szót magamról is szóljak. Nekem gyakran volt szerencsém a gróf urral találkozni, vele különféle tárgyról értekezni, diskurálni. Mondhatom kevés helyen láttam az emberi egyenlőség magasztos eszményét oly tisztán kifejezve, mint a gróf ur közelében. A mágnás leereszkedését soha nem — de a férfiu szeretetreméltóságát, előzékenységét mindig tapasztaltam nála. Megvallom, én ezen soha nem csodálkoztam, mert méltóztatnak tudni, a többi folyadékok közül az olaj a magasba szökken és ha valaki a magasból tekint le az emberekre, az az első látásra azt veszi észre, hogy mily kicsinyek, a másikban pedig azt, hogy parányiságuk mellett mily egyenlők azok.

Ime gróf ur, ez az ön olajban festett arczképének második ecsetvonása. Engedjék meg uraim, hogy én ezen olajos festményen még egy ecsetvonást tegyek. Az olaj a többi folyadékok fölött áll ugyan, de utóbbiak aztán azzal revansirozzák magukat, hogy akkor, midőn szabad folyást engedünk nekik, ezek hömpölyögnek, locsognak, zajlanak, hullámzanak, néha háborognak, gátat törnek, rombolnak és pusztitanak.

Méltóságos ellenben az olaj folyása, az hang nélkül halad, halkan, titkon, szinte észrevétlenül teszi meg utját.

Es a világ mai folyásában, ebben a lármás, dobraverő korban, midőn oly sokan öndicsőitő ujságczikkekkel dolgoznak, hol kiki önmaga, a képzelt érdemeinek leghangosabb kürtje, dobja és harsonája, ebben az áramlatban Ön volt gróf ur az olaj Mert amit vallása, amit járása s igy közvetve amit hazája érdekében tett, azt mind méltósággal ugyan, de mindig zajtalanul, halkan, szinte észrevétlenül tette és most is tán csak azon csodálkozik, hogy én nemes lelkületének egyes vonásaiból egyet-mást ellestem, egyet-mást észrevettem.

Ime, méltóságos uram, ez az Ön olajban festett arczképe, mely nálunk marad. És, hogy ez az arczkép több vonásaiban itt Török Becsén, ugyszólván szemünk láttára készült, erre mi mindnyájan büszkék vagyunk. Ön, gróf ur, magával viszi a mi arczképünket és én hiszem, tudom, hogy Ön Török-Becse képét nemcsak szive fölé, hanem szive belsejében fogja elhelyezni. Mert a dr. Tószögi féle ecsetet használva, ha gróf ur visszagondol arra az áldott légkörre, amelyben ifjuságának legszebb éveit töltötte, akkor Török Becse képe áll szeme előtt. És ha a megyei szolgálat vagy a politika tövises mezejéről, — hol a legigazabbak és a legönzetleneb-

A hivatalos melléklet 116. számával.

a régi árakért munkába akartak állani, mert ezt is az uj törvény parancsolja. A népben oly erős ez a hit, hogy sem a pap sem a tanitó nem képes őket az ellenkezőről meggyőzni.

„Az uj törvény megvan, de a megvesztegetett tisztviselők visszatartják“ — igy magyarázzák azok, kiknek érdekében áll, hogy a munkásnépet fel ne világositsák.

S most naponta láthatjuk, hogy a vezérek igen jól szervezték a mozgalmat. A munka egészen szünetel, csupán annyi a dolguk, hogy 100—200 munkás kimegy a reggeli órákban a földekre, megnézni: nem dolgozik-e talán idegen helyről jött ember? Ha igen, akkor vagy szép szóval, vagy fenyegetésekkel elkergetik s ezzel a rendszeres „eljárással“ elérték immár azt, hogy még azok sem mernek dolgozni, kik — mint pl. a nagyszámu árvizkárosultak — nagyon is rá volnának szorulva a keresetre. De elérték azt is, hogy nincs munkás, aki szerződést akarna kötni. S ha itt-ott akad is egy kettő, aki köt, az sem megbizható, mert az utolsó perczben megtagadja a munkát. Itt persze azzal lehetne érvelni, hogy kényszeriteni kell a munkást. Nos hát megtörtént ez is. A csendőrök rákényszeritették a munkásokat, hogy kimenjenek. Ki is mentek a földre s ott nevetve leültek, mondván:

— De már arra senki se kényszerithet bennünket, hogy dolgozzunk. Itt vagyunk, teljék benne az örömük.

Igy áll a munkáskérdés ma Torontálmegyében. Annál leverőbb ez az állapot, mert alig két hét mulva megkezdik az aratást s ma száz meg száz gazdának nincsen munkása.

A vármegye vezetői nem nézik tétlenül a dolgokat. Minden igyekezetükkel azon vannak, hogy fölvilágositsák a népet, hogy nincs és nem lesz olyan törvény, mely azokat a munkaárakat megállapitaná, melyekről egyesek álmodnak! De a közel jövőben erélyesebb eszközökhöz is kell majd folyamodni. Nem akarjuk azt mondani, hogy bárkit is munkára kényszeritsenek. Ez nem volna méltó eljárás a szabadelvü Magyarországon, de keményen kellene megbüntetni azokat, kik a békés, dolgozni akaró munkást zavarják. S ha látni fogják, hogy terrorizmussal nem lehet jogosulatlan előnyöket kicsikarni, ha másrészt a gazdaközönség meg fog állapitani egy igazságos minimumot, melyen alul egy munkásnak sem szabad dolgozni, akkor bizonyára helyre áll a rend, mert nem rossz az itteni nép, csak félre van vezetve.

De ezekre az intézkedésekre mielőbb van szükség. Periculum in mora.

Dr. Brájjer Lajos

---

bek is néha fájó sebet kapnak — ha a nagyvilág jéghideg porondjáról visszatérve, méltóságod a családi kör melegében balzsamirt és enyhületet talál, akkor megint csak Török Becse képében gyönyörködik, mert hiszen innen szövődött azon fonál, mely a szeretet leggyöngédebb szálaival kötötte Önhöz a nemesen érző hitvest, a méltóságos asszonyt. És végre azon drága lény, mely a vér legszentebb kapcsával van Önhöz füzve, szeretett gyermeke szintén csak Török Becse képét juttatja lelki szemei elé. Igy tehát, ha az Ön arczképe Török Becsét büszkévé teszi, Török Becse képe viszont méltóságodat bizonyára boldoggá fogja tenni.

Gróf ur! A jó és igaz emberek igy fogják az Ön arczképét látni, igy fogják azt megkoszoruzni. De, fájdalom, olyan kevesen vannak az irigység nélküli igaz és jó emberek, hogy méltóságod talán szivesen veszi szon szerény babérlevélkét, melyet ezen ünnepélyes perczben én adok Önnek. Átnyujtom azt azon hő óhajom, kivánságom kiséretében: Engedje a jó Isten, hogy a magasba vezető meredek uton találja Ön meg mindig azt az ösvényt, honnan az Ön arczképe mindmesszebbre fényt áraszszon, hogy mi ezen arczképre nemcsak mint szükebbkörü járásának polgárai, hanem mint a haza tágabb népcsaládjának tagjai is mindvégig büszkék lehessünk!

De méltóságos uram, Ön nagyon jól tudja, hogy a magasban hüvös szellők járnak és ha az ottani dermesztő hideg netán keserüséget keltend Önben, akkor engedje a jó Isten, hogy ez a keserüség Török Becse arczképe előtt, a családi kör melegében mindig enyhüljön és édesüljön, hogy ott a szeretet szálai soha meg ne lazuljanak, hogy ott a szivek összhangjába disszonáns hangok soha ne vegyüljenek! Szivem mélyéből óhajtom, kivánom, hogy gróf Bethlen Miklós ur, megyénk főjegyzője, minél messzebbre haladva, mind magasabbra törve, ép erőben, egészségben és fellegtelen boldogságban sokáig éljen!

Szövetkezeti törvényjavaslat. Az Agrár Értesitő illetékes forrásból jelenti, hogy a régen várt szövetkezeti törvényjavaslat a földmivelésügyi miniszteriumban elkészült és azt Darányi Ignácz dr. földmivelésügyi miniszter a képviselőház jelen ülésszakában ugyan nem, de még ez év folyamán okvetetlenül a törvényhozás elé terjeszti. Ez a szövetkezeti törvényjavaslat régi terve a mai kormányzatnak, melynek miniszterei ismételten megigérték a javaslat beterjesztését. A javaslatra a fejlődő szövetkezeti ügy és az egész agrárközönség nagy várakozással néz.

HIREK.

Tájékoztató.

Junius 19. Mükedvelői előadás és hangverseny.
Junius 20 Kerti ünnepély.
Julius 5. Közigazgatási bizottság.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Személyi hir.** Pokorny Hermann altábornagy tegnap két napi tartózkodásra Nagyváradról Nagybecskerekre érkezett, hogy megvizsgálja a 29. gyalogezred helyben állomásozó zászlóalját. Ma reggel nagy katonai gyakorlatok voltak a Tomasevácz felé elterjedő mezőn, melyen résztvett az altábornagy is.

— **Lapunk felelős szerkesztője** ma reggel a birlapirók nemzetközi kongresszusára Stockholmba utazott.

— **Arviz.** Torontálvármegye elöntött területeiről s különösen Sándoregyházáról megnyugtató hirek érkeznek. Általában véve apadás mutatkozik, a mely eddigelé azonban csekély mérvü.

— **Ovoda.** Az idei gyermekünnepély az óvodában f. hó 26 án délután 4 órakor tartatik meg, a melyre a t. cz. gyermekbarátok ez uton is meghivatnak. A beiratások ujonnan julius hó 5 én kezdődnek.

— **Jótékonyság.** San Marco herczegné a torontálerzsébetlaki róm. kath. templom berendezésére 50 frtot, gróf Bethlen Miklós pedig 10 frtot adományozott.

— **Katonák az aratáson.** Az orsz. magyar gazdasági egyesület a kilátásba helyezett aratási sztrájkra való tekintettel javaslatot terjesztett fel a földmivelési miniszterhez, melyben kéri a minisztert, hogy — amennyiben egyes vidékeken a termés letakaritása a munkásmozgalmak miatt akadályokba ütköznék — a hadügyminiszter hozzájárulásával a közig. elsőfoku hatóságokat jogositsa fel arra, hogy a legközelebbi hadtestparancsnokság utján a tényleges legénységi állománynak legalább felét az aratási munkálatokhoz — megállapitott napszám mellett — berende hesse.

— **Vizsgarend.** A helybeli izr. elemi népiskolában a záróvizsgák következő rendben fognak megtartatni: Junius 28 án d. e. az I. oszt., d. u. a II. osztály; 29-én d. e. a III. osztály, d. u. a IV. osztály; 30-án d. e. az V. osztály vizsgája. A vizsgák délelőtt 9, délután pedig 3 órakor kezdődnek. Szülők és iskolabarátok szivesen láttatnak.

— **Kazánvizsgálás.** A kereskedelmi miniszter a kazánügyi eljárás egyszerüsitése végett elrendelte, hogy a kazánvizsgáló közegek jövőben, az ideiglenes kazán bizonyitványok mellőzésével, a próbák megtörténtével mindjárt végleges használati engedélyeket állitsanak ki.

— **Kerti ünnepély.** A jótékonyczélu mulatságra javában folynak a készülődések, hogy holnapután, vasárnap, a közönség igénye minden tekintetben kielégitést nyerjen s hogy felejthetetlenné tegyék azt az e nemü mulatságok közt. A közönség nagyobb része bizonyos idegenkedéssel van az ilyféle bazármulatságok iránt, tartva a pumpolástól, az elárusitó szép hölgyek ellenállhatlan kinálgatásaitól. A vasárnapi mulatságon ettől nem kell félni, mert a pezsgő, fagylalt, sütemény, virág, szivar stb. adakozásból gyült össze s igy a rendező-bizottság elhatározta, hogy azt a legolcsóbb áron árusitja, mert az árusitásból befolyandó összeg, mind tiszta jövedelem. A hölgyek nem fognak kinálgatni, nehogy a vétel mintegy kényszeritve legyen, hanem az, ki a jótékonyczél tekintetéből venni szándékozik, keresi föl a sátrakat, hogy adóját leróhassa. Érdekes lesz a czigánytáncz bemutatása, melyet Oldal István ur tanittatott be czigány gyerekekkel. Szép kilátásban is gyönyörködhetik a közönség a bizottság ugyanis megszerezte azon napra a budapesti csillagvizsgáló egy messzelátóját s azzal mindenki, ki akarja, s különösen ha szép idő lesz, a titeli hegyeket, Péterváradot stb. egész közelről láthatja. Az ünnepély délután 4 órakor kezdődik. Belépődij személyenként 1 korona.

— **A nagybecskereki gőzgépkezelők és kazánfütők** vizsgáló bizottsága folyó évi junius hó 26 án délelőtt 10 órakor a nagybecskereki m. kir. államépitészeti hivatalnál vizsgálatot tart. A vizsgálatra jelentkezni lehet a kitüzött napon délelőtt 9 óráig a fentnevezett hivatalnál.

— **Választási mozgalmak a g. k. egyházban.** A g. k. egyh. kongresszusra küldendő képviselőválasztás mindfelé élénk mozgalmat idéz elő. A legtöbb kerületben a hétfői napot, a g. kel. pünkösd hétfőjét használták fel a választók a kandidálások megejtésére. A nagykikindai gör. kel. választók is hétfőn d. u. gyültek egybe a jelölések megejtése czéljából s a „Nemzeti szálló“ teljesen megtelt hitbuzgó választókkal. A gyülésen Wachtl Leo v. rendőrkapitány, mint hatósági képviselő, szintén jelenvolt. Az egybegyültek Petrovics Milán ügyvédet választották meg elnöknek. Alelnökökké megválasztattak: Budisin Láza, Radovics Mita és Radovics Sándor. Petrovics elnök megnyitójában inditványozta, hogy a gyülés fejezze ki Ő felsége iránti tántorithatlan ragaskodását, mondjon köszönetet a magyar kormánynak, a miért módot nyujt arra, hogy a g. k. egyház ügyeit végre valahára rendezhesse. A gyülés azután szünni nem akaró zsivajok között Dr. Bogdán Zsivkó, polgármestert, kandidálja világi kongresszusi képviselőnek. Az elnök inditványára az alelnökök, egy jegyző és két választó a jelöltért mentek. Dr. Bogdán Zsivkót megjelenésekor falrengető zsivajjal fogadták. Petrovics Milán elnök tudatta Bogdánnal egyhangu jelöltetését és egyuttal felkérte programmbeszédének a megtartására. Dr. Bogdán Zsivkó a jelenlegi viszonyok között egyik párthoz sem csatlakozik, kijelenti azonban, hogy a jelenlegi állapotot minden körülmények között megvédi, és kész az egyház autonom jogkörének a kitágitásáért is harczba menni. Azon lesz, hogy a kongresszus müködése eredményes legyen, nehogy ujból az a vád érthesse, hogy nem akarják az egyház ügyeit rendezni. A kongresszusi müködés főtörekvése gyanánt az egyház annak czélját tekinti, hogy az állam részére biztositott jogkör épségben tartása mellett, egyházi ügyekben in merito a jövőben csak az autonom hatóságok döntsenek. A jelölt beszédét, különösen utolsó kijelentését, szünni nem akaró tetszés nyilvánitások követték.

— **Hangverseny és mükedvelői előadás.** A jótékonyczélra holnap tartandó hangverseny és előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Jegyek szombat délután 6 óráig a Mangold-féle könyvkereskedésben válthatók, mig este félhét órakor már a szinház pénztáránál adatnak el. Miután étkező helyiségek hiányában a szinházban tánczestélyt tartani kellemetlen, a rendező bizottság a bál megtartását másnapra, vasárnap estére határozta a kaszinó összes termeiben, még pedig ugy, hogy a közönség kétszeresen fizetendő belépődijtól meg legyen kiméive, az alsó és I. em. páholy, valamint a földszint első 6 sorának jegyéhez báli belépőjegyet is ad. E körülményre felhivjuk a közönség figyelmét, mert csak kissé felemelt helyár mellett nemcsak a hangversenyt és mükedvelői előadást élvezheti, hanem a bálba is elmehet. Páholyok, főleg körszékek még mindig kaphatók.

— **A legujabb kritikus napok.** Az asztronómia romantikusának, ahogy Falb Rudolfot nevezik, tudományos prófécziáit nem nagy bizalommal fogadja ma már a közönség; de ez a vihar-prófétát nem riasztja vissza attól, hogy évről-évre össze ne állitsa az ő kalendáriumát a kritikus napokról. Az idén is megjelent már Berlinben a hires időjós kalendáriuma, mely az 1897. második felének kritikus napjait sorolja föl. Eszerint elsőrangu kritikus napok lesznek augusztus 28-ika, szeptember 26-ika, október 25-ike és november 24-ike. Másodrendü kritikus napok julius 14-ike, julius 29-ike, augusztus 12-ike, szeptember 10-ike, október 10 és deczember 28-ika. A következő hónapokról, juliusról, az a Falb prófécziája, hogy az első felében derüs, meleg lesz, második felében pedig csupa boru és zápor. Augusztusra is sok esőt jósol a bécsi időjós; s ha jövendölése beválik, akkor az idén valósággal elásik a nyár, s következtes marad május havához, amelynek szépségét az idén csak versekből élvezhettük.

— **Diákok paradicsoma.** A diák olyan, mint a bohém-ember. Derült szinben látja a világot, bármilyen nagy is a nyomorusága. Egyébként pedig soh' sincsen pénze. Alighogy van, máris — volt. Es ebben megegyezik a franczia diák, a német diák, a magyar diák, és minden diák. Ez állapot, ha szomoru is, de bele kellett nyugodni s bele kell most is nyugodni. De nem mindenütt. Például az egyeteméről hires Lille városában most már egészen másképen lesz a dolog. Eddig problematikus nagybácsik, jószivü és ezer turfanggal becsapott apák voltak állandó pumpolás alatt, nem is szólva azokról a jól ismert kávéházi főpinczérekről, akikben egy-egy tőkepénzes szokott rejleni. Most másképpen lesz. Egy rövid tudósitás jelenti:

A lillei városi tanács elhatározta, hogy az ottani egyetem minden hallgatójának, ha kér, becsületszóra pénzt ad kölcsön. Akkor fizeti meg, ha tudja. Hogy azonban a dolog tulságba ne menjen, minden pénzkérő folyamodvány az egyetemi szenátus, s a városi tanács külön bizottsága kezén megy keresztül, mielőtt elintézést nyerne. A pénzkérők neveit a legnagyobb titokban fogják tartani.

Boldog apák, boldog nagybácsik és boldog diákok! Ezentul Lille lesz az egyetemi polgárok paradicsoma, s oda fog menni jogásznak minden ambicziózus fiatalember. De hová tünik minden poézisa az agyafurt pumpoló leveleknek, az apai sziv jóságának és a hitelezők kijátszásának?

— **A krajczár alkonya.** A vén, de becsületes krajczár sok évi hü szolgálata után a jól megérdemelt nyugalomba vonul. Más idők, más pénzek. Helyét a fillér foglalja el végképpen s nemsokára eljön az az idő, a mikor az a bizonyos népszerü közmondás a krajczárról odamódosul, hogy fillérből lesz a forint. A krajczár magával viszi a feledésbe egyetlen alattvalóját, a félkrajczárt is. A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a pénzügyminiszter az ausztriai értékü egykrajczárost és félkrajczárost 1898. julius elsejével forgalmon kivül helyezi. Az állami pénztárak és hivatalok azonban még 1899. deczember 31 ig kötelesek elfogadni a krajczárosokat öt forintig terjedő értékig.

— **Korai vendég.** A magyar példaszó ugyan az esőre mondja azt, hogy: adtál uram esőt, nincs köszönet benne; de most ugyane közmondást a melegre is átalakitjuk. A nap ugyanis megsokallotta a panaszt, amit a hüvös, borongós május ellen emeltek, s ugy gondolkozott, hogy ha csak meleg kell az emberiségnek, hát majd befűt ő a világnak, hogy a pánczélos hadihajók gépházai se különben. Ilyenformán azután tegnap a kánikula egyszerre, minden átmenet nélkül beköszöntött s az emberek ugy érezték magukat, amint érezte volna magát Nansen, ha az északi sark tőszomszédságából egyszerre az Antillákra helyezték volna át. Junius napja igazi augusztusi bőkezüséggel szórta vakitó, perzselő sugarait s a város izzó kemenczéjében szenvedő halandók, a mig oltártól oltárhoz járultak a körmenettel, vágyó sóhajjal gondoltak a három bibliai ifjura, akik csak a sütőkemenczébe szorultak, mig nekik Nagybecskerek forró levegőjében kell fulladozniok. A kávéházakban nem győzték a vendégeket frissitőkkel s még az erényes pénztároskisasszonyok sem tudták az ostromló dandyket egy egy szigoru felelettel lehüteni, mert mindenütt csak hőség van, igazán nincs egyéb árnyék, mint amit a közel jövő nagy eseményei előrevetnek . . .

— **Kilépett fráter tragédiája.** Tavaly történt, hogy a szegedi franciskánus zárda egy confráterje kilépett azon bizalmas állásból, amelyet eddig ott a zárda konyháján betöltött. A fráter fejét elforgatta a szerelem, a fráter, aki a csuhában addig tisztán egyoldalu gondolatokat táplált, érdeklődni kezdett a világ örömei iránt s fölfedezte, hogy nem jó az embernek egyedül lenni. Kilépett a zárdából, a zárdacsuhájától s megházasodott. Elvett egy szép alsóvárosi leányt s miután különben szabómesterséget tanult, boldogan nézett az élet elébe. Azonban nem igy történt. A kilépett frátert, alig hogy megházasodott, elvitték katonának, a fiatal menyecske pedig magára maradt. Messze, Ausztriában szolgált a férj, itthon pedig boldog örömök elé nézett az asszony. Tegnap megtörtént az aktus. A nő gyermeket szült: a ujszülött egészséges, az anya meghalt . . . A katona most egyszerre kapja a tudósitást, hogy apa lett és özvegy és hogy siessen látni a halottat, siessen látni az ujszülöttet.

— **Junius.** Március a tavasznak zsenge kora. Ilyenkor vágyik napsugár a harmat után; növendék méhe a virágról álmodik, az ibolya bimbója lágy szellőre vár; a gyermek gondolatja elcsapong az iskolakönyv lapjaitól s a betük helyett, a szomszéd kis leány tekintete kápráztatja szemeit. Az április a tavasz siheder kora. A levegő fürge széllel jár. A nap inkább csillogásával kaczérkodik, mint melegit. A falevél gondatlanul terpeszkedik az ágon. A bimbó kidomborodott mellel pöffeszkedik. A lányka arcza, ha férfi szeme fürkészve néz rá, elpirul, aztán hirtelen elhalványodik; a kicsike egyszer ok nélkül nevet, másszor váratlanul haragszik. A május — már az „arany ifjuság". — A természet bájos kamasz kora. A virágzás teljességgel, a fejlődés és érzés kezdete. A héditó szépség, a kápráztatos pompa, a harmatos fiatalság — összekeverve a szeretkezés gondolatával, a gyümölcs után való vágygyal. Lomb susog a lombbal, virág simul a virághoz; az ég csillaga a viz tükrében kaczérkodik, az ifju a leánynak szerelmet esküszik. Junius a természet molett, szép asszonya. A rózsa nyilása. A nap érlelő melege. Higgadtabb szellője enyhiti a föltámadó hüséget. A tavaszi virágnyilás utolsó üdesége, bogár virágporban hever. A lepke részeg a méz és harmattól. Az első virágzás illatos levegője lassanlassan fogy, ritkul. A madár párosan jár, nem zavarja a lombot a féltékenység sikoltozó füttye. A biztos fészek puha ölében, a jövendőről csicseregnek. A hirtelen növésü pázsit kevély és éretlen szálait lekaszabolja a sarló és kasza. A lámpásvirág pehely szirmait elfujja a szél: a lámpásvirág fényes álmát — sötétség váltja fel. A hivalkodó virág himporát elhordta a tavasz gavallérja, a méhe és a virágok házasságszerzője: a szellő. A mi még megmaradt, lemosta az érlelő junius esője. Hóditó szirmai, melyeket ifju mámorában a nap kacsintására, pille csókjára könnyelmüen, szétnyitott — most szinhagyottan hullanak alá, hogy a porral keveredjenek össze. . . Mennyi szép álom hullott le vele együtt!

— **Versecz és vidéke magyar nyelv terjesztő egylete** ez évben is mozgalmat inditott arra nézve, hogy a szegényebb sorsu német, szerb és román anyanyelvü tanulókat, mint cseregyermekeket magyar városokban helyezze el s helyettük magyar gyermekeket hozzon Versoczre, hol a német nyelvet elsajátithassák s akikről az otthon maradottakra is ragad a magyar szó. Az egyesület ilynemü törekvését igen szép siker koronázta, amennyiben 12 év alatt közel 500 gyermekcserét közvetitett nemcsak Versoczen, hanem a szomszéd városok és községekben is. A kereskedelmi miniszter, méltányolván az egyesület müködését, a cseregyermekek és azok kisérői számára a magy. államvasutak összes vonalain 50% menetdijkedvezményt adományozott. Pár év óta német gyermek játszótársak (leányok, bonnék) közvetitésével is foglalkozik az egyesület. Sok oly 13—15 éves, jól nevelt, iskolázott német leány talált előkelő társadalmi állásu családoknál alkalmazást, kik a külföldről importált német bonnéket teljesen jól helyettesitették. Azon szülék, kik gyermekeiket a német nyelv elsajátitása czéljából, mint cseregyermekeket Versoczen vagy vidékén kivánják iskoláztatni vagy német bonnékra van szükségük, forduljanak Perjéssy Lajos áll. főreálisk. tanár, egyl. titkárhoz. Tájékozásul felemlitjük, hogy Versoczen van áll. főreáliskola, két teljes polgári leányiskola (egyik a tiszt. nővérek vezetése alatt) és megfelő elemi népiskolák.

— **Elveszett.** Özv. Schwarz Mihályné urnő tegnap d. u. egy 8—9 brillánttal körülvett saphir karperecz diszt veszitett el a bégaparti állomás környékén, vagy a Daun-féle téglagyár mellett. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

Legujabb hirek.

Kneipp páter meghalt.

Budapest, junius 17. Kneipp Sebestyén páter, a róla elnevezett világhirü hidegviz-gyógymód megalapitója, kinek a berlini lapok már május hó 28 án halálhirét költötték, ma reggel fél 5 órakor Wörishofenben csakugyan meghalt. Kneipp páter halála egész Európában nagy részvétet kelt, mert különösen a csuzos betegek közül igen nagy azok száma, a kiket az ő gyógymódja váltott meg szenvedéseiktől. Kneipp páter már hónapok óta betegeskedett s napokkal ezelőtt minden perczben várták halálát.

Kelet.

Athén, junius 17. Skuludis külügyminiszter tudtára adta a hatalmak itteni követeinek, hogy a békealkudozások halasztgatása folytán Görögországra rendkivül sok hátrányok származnak. Görögország egyrészt a nagy hadsereg fentartása, másrészt az üzletek teljes pangása folytán teljesen kimerült. Ezen jelentés folytán a követek Bourrée franczia követnél, ki betegen fekszik, tanácskozásra jöttek össze, melynek eredményéről kormányaikat értesitették.

Véres pisztolypárbaj.

Budapest, junius 17. Simonyi Dénes nógrádmegyei földbirtokos és Van der Becke Arnold báró tegnap délután az üllői uti honvédlovassági laktanya fedett lovardájában véres pisztolypárbajt vivtak egymással, mely mindjárt az első golyóváltásnál a báró sulyos megsebesülésével végződött. Simonyi golyója a máj felett hatolt testébe mintegy 10 czintiméternyire. Az orvos véleménye szerint pár hét multva fölépül sebéből. A felek nem békültek ki.

Feljelentés egy bankigazgató ellen.

Budapest, junius 17. Müller Vilmos bankigazgató, a felszámolás alatt álló Farina-részvénytársaság elnök igazgatója ellen Eibenschütz Lipót, a részvénytársaság egyik igazgatósági tagja, dr. Vázsonyi Vilmos ügyvédje utján csalás, okirathamisitás és hütlen kezelés miatt bünvádi feljelentést tett. Az eset óriási szenzáczió tárgya.

Tifusz-járvány Lembergben.

Budapest, junius 17. A lembergi Przelond jelentése szerint az ottani helyőrség kaszárnyájában nagymérvü tifuszjárvány dühöng. Eddig nyolczvan ember kapta meg. A járványt az orvosok véleménye szerint a rossz ivóviz okozta.

Hazaáruló tisztek.

Bécs, junius 18. A kémkedéssel vádolt tisztek bünperében tegnap hozták meg az itéletet. A hazaárulással vádolt Bartmann ny. főhadnagyot és Wanicsek ny. századost az esküdtszék verdikje csupán kémkedésben mondotta ki vétkesnek. A törvényszék ennek alapján Bartmannt 5 évi, Wanicseket pedig két évi sulyos börtönre itélte. Katonai körökben az itéletet aránylag igen enyhének tartják.

Táviratok.

Országgyülés.

(A képviselőház ülése junius 18 án.)

Budapest, junius 18. (A „Torontál" eredeti távirata.) A kánikula ugyancsak érezteti hatását a képviselőházban is, amennyiben a képviselők, daczára az elnök mesterséges jégáramlatának, inkább másutt keresik fel a hüvöst. Igy azután megesik az, ami a mai ülésen is, hogy csak 87 képviselő vett részt a tanácskozásban.

A csekély számban megjelent képviselők miatt felfüggesztett ülés ujból megnyittatván, a Ház harmadik olvasásban elfogadta a katonai javaslatokat.

Következett ezután az obstrukcziós bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása.

Madarász a javaslat ellen szólal fel, mert azt egyenesen az alkotmányba ütközőnek tartja. A következő szónok

Buzáth István szintén a javaslat ellen beszél.

Holló Lajos kijelenti, hogy sohasem járulhat hozzá oly javaslat elfogadásához, mely a nemzet legszentebb jogát, a sajtószabadságot veszélylyel fenyegeti.

Boda Vilmos rövid ellenzéki beszéde után elnök a vita folytatását holnapra halasztja.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős
Mayer Rezső.

Hirdetések.

Egyedül valódi angol

csodabalzsam

(Tinctura balsamica)

Thierry A., Pregrada

Rohitsch-Sauerbrunn

örangyal gyógyszertárából és gyógyszerészeti készitmények gyárából.

Hogy mindentévedés elkerülve legyen ezentul ezen hatóságilag bejegyzett védőjegyet használom.

Közegészségügyileg megvizsgálták **és véleményt mondottak róla. A legrégibb, leghatásosabbnak bizonyult és legolsóbb népies háziszer, mely a mell- és tüdofájdalmakat enyhiti stb. s belsőleg és külsőleg alkalmazható.**

Valódiságának jeléül minden üveg egy ezüst hüvelylyel van ellátva, melyen cégem **Thierry Adolf, gyógyszertár „Az örangyalhoz"** van bevésve. **Minden balzsamot, mely nem a fenti zöldnyomásu védőjegygyel** van ellátva, utasitsanak vissza, mint hamisitást és utánzatot, mennél olcsóbb, annál értéktelenebb. Tehát mindig pontosan figyeljünk az itt látható zöld védőjegyre. Egyedül valódi balzsamom hamisitóit és utánzóit, valamint értéktelen utánzatok, melyek a közönség megtévesztésére más balzsamjegygyel vannak ellátva, elárusitóit, általam a védőjegytörvény alapján törvényesen lesz üldözve. Hol balzsamom részére nincsen raktár, rendeljenek közvetetlenül ezen a cimen: Thierry A. Örangyal gyógyszertárnak Pregrada, Rohitsch Sauerbrunn mellett. 12 kis vagy 6 duplaüveg ára Magyarország és Ausztria bármely postahelyére 4 koronába kerül, Bosznia és Hercegovinába 12 kis vagy 6 duplaüveg ára 4 korona 60 fillér. 12 kis vagy 6 duplaüvegnél kevesebbet nem küldök. Széjjelküldés csak a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Mindenkor figyelemmel legyünk a zöld védőjegyre, melylyel a valódiság jeléül minden üveg el van látva.

Schutzengel-Apotheke

A valódi angol

csodakenőcs

ereje és hatása.

des A. THIERRY in PREGRADA

Ezen kenőcscsel egy 14 éves gyógyithatatlannak tartott csontszu teljesen meggyógyittatott, ujabban pedig egy 22 éves nehéz rákszerü baj megorvosoltatott. Az angol csodakenőcs, mely a legsulyosabb és ldült bajoknál a szenvedő emberiségnél a legjobb eredménynyel használt szer. A sebek gyógyitása, ugyszintén **a fájdalom enyhitésében** felülmulhatlan; — **főalkatrészét a piros rózsa „rosa centifola"** ban létező **csodaszerü gyógyerő, összeköttetésben rendkivüli gyógyhatásuk miatt kitünőknek elismert más anyagokkal, képezi.** Az angol csodakenőcs használható:

A gyermekágyasnő mellbajánál, tejgyülemlésnél, mellkeményedésnél, orbánc, mindennemü sérelmek, láb- vagy csontsebesülések, sebek, genyedtség, dagadt lábak, sőt csontszu ellen; ütés-, szurás-, lö-, vágás- **és zuzódási sebek ellen.** Használható minden idegen **részek** u. m. üveg-, faszálka, homok, szilánk és tüskék eltávolitására. Mindennemü daganat, kinövés, pokolvar, ujjáképződés, sőt rákbetegség ellen, szemölcs, körömdaganat, hólyag- és feldörzsölt lábak gyógyitására. **Mindennemü égési sebek,** fagyott testrészek, betegeknél hosszabb fekvés **által** támadt sebek, nyakdaganat, vértorlódás, fülzugás **és a** gyermekeknél előforduló kisebesedések ellen stb.

Az angol csodakenőcs minél régibb, annál kitünőbb hatásában.

Igen ajánlatos **ezen egyedül álló szerből** elővigyázatképen minden családnál készletben tartani.

Két doboznál kevesebb nem küldetik; **a szétküldés** kizárólag az összeg előleges beküldése vagy pedig utánvétellel eszközöltetik, 2 tégely, csomagolás, szállitólevél és bármentes megküldéssel **3 korona és 40 fillér.**

Számos bizonyitvány áll rendelkezésre.

Figyelmeztetek mindenkit **a** hatástalan hamisitványok megvételétől, s kérem szigoruan arra figyelni, hogy minden tégelyen a fenti védjegy és cégnek **„Az örangyal gyógyszertárnak" Pregradában** beleégetve kell lennie és minden tégelynek egy használati utasitásba kell becsomagolva lenni és fent látható védjegygyel ellátva.

Az egyedüli és valódi angol **csodakenőcsöm** hamisitói és utánzói, a védjegy-törvény értelmében szigoruan üldöztetnek, épugy ezen hamisitványok terjesztői.

Egyedüli beszerzési forrás:

Őrangyal-gyógytár, Thierry A.

Pregradában Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár a legtöbb gyógyszertárban, hol raktár nincs, tessék a megrendelést közvetlenül **„Az örangyal gyógyszertárhoz" THIERRY ADOLF Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett cimezni.** — Az osztrák-magyar **védjegy lajstromszáma: 4524.**

Raktár: NAGYBECSKEREKEN,

Moczkovcsák Dezső

gyógyszertárában, a »Koronához«. 119—50.20

5304. tkvi szám. 1897. 583—1.1

Arverési hirdetmény.

A törökbecsei kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Dr. Davidovics Bogdán ügyvéd, tbecsei lakos végrehajtatónak Boberity szül. Szuvajdcsin Evicza mokrini lakos végrehajtást szenvedő elleni 395 frt 74 kr. iránti végrehajtási ügyében a területen levő

I. az aracsi 2582. sz. tjkben A. I. 5. sor. 5619/137. hrsz. alatt fogialt ingatlan 44 frt kikiáltási árban;

II. az aracsi 3358. sz. tjkvben A. I. 1—2. sor. sz. 4634/47. és 4634/48. hrsz. alatt foglalt ingatlan 231 frt kikiáltási árban és

III. az aracsi 3599. sz. tjkvben A. I. 1. sor. 5619/139 hrsz. a foglalt ingatlan 43 frt kikiáltási árban **Boberity Gyurka és Dr. Veszelinovits Iván késedelmes fizető vevők kárára és veszélyére 1897. évi julius hó 9-ik napján délután 3 órakor** Aracs községházában árverés alá fog bocsájtatni és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. § ában jelzett árfolyammal számitott és 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában jelölt és ovadékképesnek nyilvánitott értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a biróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállitott elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedése után 15 nap, a másodikat 30 nap, az utolsót 45 nap alatt, mindig az árverés napjától számitott 5% kamattal együttesen a törökbecsei kir. adóhivatal, mint letéti pénztárnál szabályszerü letéti kérvény kapcsán lefizetni és a vétel után járó kincstári illetéket viselni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámittatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbiróság tkvi irattárában és Aracs község elöljáróságánál megtekinthetők.

Török-Becsén, a kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóságnál, 1897. évi junius hó 1-én.

Jakabffy,
kir. járásbiró.

2145—1897. szám. 577—3.2

Hirdetmény.

Torontál vármegye közig. bizottsága az 1897. évi junius hó 4-én kelt 3367/97. számu rendeletével a török-kanizsa—kis zombori tvh. közut 34—36 km. szakaszának kiépitését 12.604 frt 38 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlitett munkálatok foganatositásának biztositása céljából az **1897. évi junius hó 23-ik napjának d. e. 10 órájára** a nagybecskereki m. kir. államépitészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitüzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépitészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Nagy-Becskereken, 1897. évi junius hó 5-én.

A nbecskereki m. kir. államépitészeti hivatal.

522. sz. 1897. 598—3.1

Árlejtési hirdetmény.

Öregfalu község képviselőtestületének 1897. évi 4. kgy. szám alatt hozott és törvényhatóságilag jóváhagyott határozata alapján a községházának átalakitására igénylő munkálatok kivitelére **f. évi junius hó 29-én délelőtt 9 órakor** Öregfalu községházánál nyilvános árlejtés fog tartatni.

Kikiáltási ár 1829 frt 96 kr., melynek 10%-át árlejtezni szándékozó bánatpénz fejében az árlejtés megkezdése előtt letenni tartozik.

Az árlejtés tárgyát képező terv, költségvetés és épitési feltételek naponta a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekinthetők.

Öregfalu, 1897. évi junius 15.

A községi elöljáróság.

„SCHWIFT-FEGYVERGYÁR-KERÉK"

„STIRIA",

a világpiaczon legjobbnak elismert kerékpárok; továbbá

„PREMIER-HELICAL"

és egyéb elsőrangu gyártmányok.

Raktáron tartatnak: csengetyük, lámpák, cyclometerek, lábtartók, csomagtartók, fogaskerekek stb.

Torontálmegyében egyedüli raktár a hirneves

„TELESCOP-SZIVATTYUK"-ból.

NOVÁK J. C.

Nagybecskereken.

Javitások pontosan eszközöltetnek.

433—28.7

Alapittatott 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelött WALSER FERENCZ)

Budapesten, VI. ker., külső váczi-ut 45. sz.

Sürgönyczim: SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (40% szénmegtakaritás), Keretfü részeket, körfürészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegitőket, tartányokat. Mindenféle szivattyukat gőz-, szij- és kézi-hajtásra, valamint villamos üzemre. Artézi kutfelépitményeket vasból. Tüzfecskendőket és vizszállitókat, tüzoltósági felszerelési tárgyakat. tisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó- és seprőgépeket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenitő készülékeket és teljes fertőtlenitő telepeket, pöczegödör tisztitó készülékeket. Vas- és érczöntvényeket, harangokat. Keményöntésü aczélfelületü tüzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vizmüveket, csatornázásokat, vizvezeték és légszeszberendezéseket, központi fütéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

197—40.19

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.